

Defne DENİZ

Yeditepe Üniversitesi Hukuk Fakültesi
Medeni Hukuk Anabilim Dalı Araştırma Görevlisi

**GÜVEN İLKESİNİN
TÜRK BORÇLAR KANUNU'NDAKİ
TEMSİL İLİŞKİSİNE YANSIMALARI**

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	V
YAZARIN ÖNSÖZÜ.....	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM GÜVEN İLKESİ

I. Genel Olarak	3
A. Güven ve Güven İlkesi Kavramı	3
B. Güven İlkesinin Hukuki Temeli Olarak Dürüstlük Kuralı.....	7
II. Güven İlkesinin Başlıca Uygulama Alanları	10
A. Güvenin Pozitif Anlamda Korunması ve Hukuki Görünüşe Güvenin Korunması İlkesi.....	10
B. Güvenin Negatif Anlamda Korunması ve Tazminat Sorumluluğu.....	14
1. Genel Olarak.....	14
2. Edim Yükümlerinden Bağımsız Borç İlişkileri ve Bu İlişkilerin Güven İlkesine Dayandığı Görüşlerine Eleştiri	16

a. Genel Olarak.....	16
b. Culpa in Contrahendo (Sözleşme Görüşmelerinden Doğan Sorumluluk)	17
c. Üçüncü Kişiyi Koruyucu Etkili Sözleşme	20
d. Sözleşmenin Müspet İhlali.....	21
e. Sonuç	21
III. Güven İlkesi ve İrade Beyanlarının Yorumlanması	22
A. Genel Olarak.....	22
B. İrade Teorisi.....	23
C. Beyan Teorisi.....	24
D. Güven Teorisi	24

İKİNCİ BÖLÜM
TEMSİL KAVRAMI VE GÜVEN
İLKESİNİN TEMSİL İLİŞKİSİNE
DAİR YANSIMALARINI İÇEREN TBK
HÜKÜMLERİ

I. Genel Olarak	27
A. Temsil Kavramı.....	27
B. Temsil Çeşitleri.....	29
1. İradî Temsil-Kanuni Temsil.....	29
2. Aktif Temsil-Pasif Temsil.....	30
3. Doğrudan Doğruya Temsil-Dolaylı Temsil	31
C. Temsilin Koşulları.....	33
1. Temsil Olunan Adına Hareket	33
a. Genel Olarak.....	33
b. Açıklama İlkesi.....	34
2. Temsil Yetkisi	36
a. Temsil Yetkisi ve Hukuki Niteliği	36
b. Temsil Yetkisinin Bağlı Olduğu Şekil ve Ehliyet	37

c. Temsil Yetkisinin Kapsamı	40
D. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi, Sonuçları ve Güven İlkesi	42
II. Güven İlkesinin Tam/Pozitif Koruma Sağladığı Temsile	
İlişkin TBK Hükümleri	44
A. TBK Madde 41/II Hükümü ve Güven İlkesi Işığında	
Sunduğu Korumalar	44
1. Üçüncü Kişiyeye Yapılan Bildirimin Yetkinin	
Kapsamının Belirlenmesindeki Rolü.....	44
2. Temsil Yetkisinin Verilmesine İlişkin Beyanın,	
Doğrudan Üçüncü Kişiyeye Yöneltilmesinin Geçerliliği	
ve TBK m. 41/II Hükümünün Güven İlkesi Gereği	
Bu Gibi Hallerde Uygulanması Gerektiğini Savunan	
Görüşlere Eleştiri	48
3. TBK m. 41/II Hükümünün “Hukuki Görünüş Temsili”	
Kurumunun Temeli Olduğunu Savunan Görüşlere Eleştiri..	52
B. TBK Madde 42/III Hükümü ve Temsil Yetkisinin Geri	
Alınması Halinde İyiniyetli Üçüncü Kişilerin Güven İlkesi	
Gereğince Korunumu.....	53
1. Temsil Yetkisinin Üçüncü Kişiyeye Bildirilmesi	54
2. Temsil Yetkisinin Geri Alınmış Olması.....	60
3. Temsil Yetkisinin Geri Alınmış Olduğunun Üçüncü	
Kişiyeye Bildirilmemesi	61
a. Geri Alma Bildiriminin Yetkilendirme Bildirimi ile	
Eşdeğer Nitelikte Olması.....	61
b. Geri Alma Bildiriminin Gerçekleşmiş Sayılacağı	
Zaman	63
c. Üçüncü Kişiyeye Yapılan Bildirimin Yetki Belgesinin	
İbrazı ile Gerçekleştiği Durumlarda Geri Alma	
Bildirimi	65
4. Üçüncü Kişinin İyiniyetli Olması	68
C. TBK Madde 45 Hükümü ve Temsilcinin İyiniyetinin	
Yetkinin Geçerliliğine Etkisi	68
1. Genel Olarak.....	68

2. Şartları.....	70
a. Temsil Yetkisinin Sona Ermiş Olması.....	70
b. Temsilcinin ve Üçüncü Kişinin İyiniyeti	71
III.Güven İlkesinin Tazminat Sorumluluğunu Gerekli Kıldığı, Geçerli Bir Temsil İlişkisinin Mevcut Olmadığı TBK Hükümleri	71
A. TBK Madde 44 Hükümü ve Geçersiz Yetki Belgesinin Geri Alınmasının İhmalinden Doğan Sorumluluk.....	71
1. Genel Olarak.....	71
2. Sorumluluğun Şartları	72
a. Yetki Belgesinin Düzenlenmesi	72
b. Temsil Yetkisinin Sona Ermesi.....	75
c. Üçüncü Kişinin İyiniyeti.....	75
d. Zarar	76
e. Temsil Olunanın Belgenin Geri Alınması Hususunda İhmali Davranışı.....	77
f. Uygun Nedensellik Bağı.....	79
3. Tazminat Miktarı	80
4. Temsil Yetkisinin Geri Alınması Halinde TBK m. 44 Hükümü ile; TBK m. 45 ve TBK m. 42'nin Karşılıklı Uygulama Alanları.....	81
B. TBK Madde 47 Hükümü ve Yetkisiz Temsilcinin Hukuki İşlemin Onanmamasından Doğan Sorumluluğu	83
1. Genel Olarak.....	83
2. Tarafların Hukuki Durumu ve Sorumlulukları.....	85
a. Yetkisiz Temsilcinin Üçüncü Kişiye Karşı Sorumluluğu 85 (1) Üçüncü Kişi Bakımından İyiniyet Unsuru ve Doktrindeki Tartışmalar.....	85
(2) Tazminat Miktarı	89
b. Temsil Olunanın Hukuki Durumu ve Üçüncü Kişiye Karşı Sorumluluğu	90

- (1) Yetki Belgesinin Geri Alınmasındaki İhmal Sebebiyle Sorumluluk91
- (2) Yardımcı Kişilerin Fiillerinden Sorumluluk.....91
3. Acentenin Yetkisizliği ve Borçlar Hukuku Anlamında Yetkisiz Temsilden Farkları.....93

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

GÜVEN İLKESİ VE HUKUKİ GÖRÜNÜŞE DAYALI TEMSİL YETKİSİ TEORİSİ

I. Genel Olarak	97
II. Hukuki Görünüş Temsilinin “Katlanma” ve “İhmal” Olmak Üzere Pasif Davranışlardan Meydana Geldiğini Savunan Görüşlere Eleştiri.....	101
III. Şartları.....	104
A. Genel Olarak.....	104
B. Temsil Olunanın Fiili Davranışları.....	105
1. Genel Olarak.....	105
2. Mahkeme Kararları ve Temsil Olunanın Fiili Davranışları	107
C. Yetkisiz Temsilcinin Davranışlarının Devamlılık Arz Edip Etmeyeceği Hususu	112
1. Genel Olarak.....	112
2. Mahkeme Kararları Işığında Hukuki Görünüşün Süreklilik Arz Etmesi.....	113
D. Üçüncü Kişinin İyiniyeti.....	116
IV. Hukuki Dayanağı	117
A. Örtülü İrade Beyanı.....	118
B. Önceki Eylem ile Çelişkili Davranış Yasağı (Venire Contra Factum Proprium)	120
SONUÇ	123
KAYNAKÇA	127